

לקה מזוב

יצא לאור ע"י רשת מסדות 'שוב' בראשות הרב יוסף יגן שליט"א בעריכת הרב מנשה צדקה שליט"א

פרשת ויקהל-פקודי התשס"ז

הדלקת נרות שבת ניו יורק 5:46
 מוצאי שבת 7:17
 סוק"ש מג"א 8:29
 סוק"ש גר"א 9:05
 הצות 12:05

שבת מברכין חדש ניסן
 המולד: ליל יום שני שעה 12 בהצות לילה 1 דקות 12 חלקים
 ר"ה ביום שלישי
 שבת החודש מוצאין 2 ספרים
 בראשון הפרשה ובשני פרשת "החודש הזה לכם"
 ההפטרה של פרשת החודש

פנינים לפרשה

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל (לה, א)

דרש רבי משה מפשבורסק:
 למה נאמרה פרשה זו בהקהל? לפי שראה משה שעתיד בית המקדש ליחרב בעוון שנאת-חנם, עמד והקהילם בטרם מסר להם עניני המשכן, לרמוז: האחדות והליכוד של יהודים בצוותא, תנאי ראשון הוא למעשה המשכן....

"אלה הדברים אשר צוה ה'..."

וביום השביעי יהיה לכם קודש" (לה, א-ב)

כתוב ב"דברי שלום ואמת":
 שתי בחינות בשבת, יש שבת שנצטוו עליו ישראל קודם החטא, ויש שבת שנצטוו עליו אחרי החטא, אחרי שכשלו בעגל.
 קודם החטא היו ישראל משתקחים התמד באהבה לוחטת למקום, והשבת שמרה עליהם לבל יפלו מרום מעלתם, שיהיו דבקים בה' בכל הווייתם ללא שום הפסק.
 אחרי החטא, שנכשלו בעגל, חיפשו דרכים כיצד להיחלץ מטיט-היון ולהתעלות למקורם מחדש. השיאם הקב"ה עצה להיאחו שוב באור השבת, שהוא כח סגולי הציל את האדם אפילו נידרדד ושקע בעמקי-תהומות – "שבת קודש נפשות ישראל בצל כנפיך יחסיון".

"אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם ששת ימים תעשה מלאכה" (לה, א-ב)

אמרו חז"ל "כשישראל עושים רצונו של מקום מלאכתם נעשית ע"י אחרים" (ברכות ל"ה). וזהו שמרמזו כאן הכתוב, אם תעשו את הדברים אשר צוה ה' לעשות, כי אז ששת ימים תעשה" מלאכתם ע"י אחרים. (דברי אמת)

"ששת ימים תעשה מלאכה" (לה, ב)

מדוע הזהירם על השבת דוקא עתה אחרי מעשה העגל אלא חז"ל אמרו "כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלים לו" לזה הקהיל אותם ואמר להם אמנם אתה חטאתם חטאה גדולה שעבדתם עבודה זרה בכל זאת תשמרו השבת כהלכתה והקב"ה ימחול לכם. (שארית יעקב)

"ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש" (לה, ב)

יש לעיין דהנה כאן כתיב "יהיה לכם" ובעשרת הדברות (שמות כ, י) כתיב "שבת לה"

"ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש שבת וכו'" (לה, ב)

לרמוז אל מי שהוא בעל מלאכה, ולא יכול ללמוד בששת ימי המעשה כ"כ מפני שהוא טרוד במלאכתו, דיעשה מלאכתו בששת ימי המעשה, אך ביום השביעי שהוא שבת, צריך שיקדישהו כולו ללמוד בו דברי תורה. וכמו שכתב מר"ם בהגהת שו"ע או"ח (סימן ר"צ) וז"ל: ופועלים ובעלי בתים שאינם עוסקים בתורה כל ימי השבוע, יעסקו יותר בתורה בשבת מת"ח העוסקים בתורה כל ימי השבוע. וז"ש "ששת ימים תעשה מלאכה", ר"ל, אם אתה בעל מלאכה טוב תעשה בששת הימים, אך "ביום השביעי יהיה לכם קודש", ר"ל שתקדישהו ללמוד בו דברי תורה.

(ישמח ישראל)

"לא תבעירו אש בכל מושבותיכם ביום שבת" (לה, א)

והנה נכתב על הבערה לאו מיוחד יש לפרש עפ"י מה שאמרו חז"ל, שה"אור" (אש) נברא במוצאי שבת. נמצא לפי"ז ששביבת השי"ת בשבת לא היתה כביכול ממלאכה זו, ולכן נכתבה אזהרה מיוחדת על איסור הבערה. (תפארת יחונת)

"לא תבעירו אש" (לה, א)

עבירה הנעשית בשבת חמור פי כמה מעבירה הנעשית בחול שכן אם אש הגהינום נכתב משמגיע יום השבת הרי כשעוברים עבירה בשבת היא חוזרת ונדלקת. לפיכך מזהירה התורה אל תבעירו בשבת את אש הגהינום בעונותיכם. (אלשיך)

"לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת" (לה, א)

מן הראוי – מפרש ה"חם סופר" – שבכל ימות השבוע תהא אש האהבה והדביקות בוערת בלב אדם מרוב עיסוק בתורה ובמצוות, עד שביום השבת תהא שלהבת לבו עולה מאליה כרשפי אש – ולא שיהיה כל השבוע שקוע בחבלי הבלים, כך שבבוא יום השבת יצטרך להבעיר מחדש את האש הגדולה, ללבות ניצוצות וגחלים עוממות. וזה שהכתוב אומר: "לא תבערו אש – ביום השבת".

ספס

אל רבי יוסף חיים זוננפלד, רבה של ירושלים, באו והודיעו כי בבית אחד הבעירו אש ומבשלים בשבת. מיד קם ורץ בהלה למקום

אלוקיך? ואפשר לפרש עפ"י דברי הירושלמי (הובא בב"י סימן רפ"ח) דיש חילוק בין תלמידי חכמים הלומדים כל השבוע וממעטים בתענוג בימות החול – דצריכים בשבת לענוג באכילה ושתייה לקיים "לכם", לבין פועלים שאינם עוסקים בתורה כל השבוע – דצריכים בשבת לקיים "לה" אלוקיך" כדברי התורה. ולפי"ז בעשרת הדברות דכתיב "תעבוד" שמשמע שהוא עצמו עוסק במלאכה – כתיב "לה" אלוקיך" והיינו לעסוק בתורה. ומשא"כ כאן דכתיב "תעשה" משמע ע"י אחרים וקאי בת"ח העוסקים בתורה – כתיב "לכם" והיינו לענוג באכילה ובשתייה. (פנינים יקרים)

"ששת ימים תעשה מלאכה וגו'" (לה, ב)

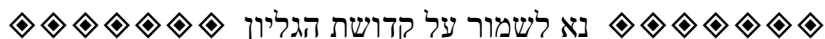
אחרי שהקהלה לא היתה אלא לצוות על מלאכת המשכן, אין כאן מקום למצות שבת. ואמרו חכמינו ז"ל (יבמות ו') לומר שאין מלאכת המשכן דוחה את השבת. ונראה שהטעם שהקדים השבת, בעבור שכל מי שמבקש שיעשו נדבה צריך להקדים שזה העולם הוא הבל ורעות רוח, ושהממון והנכסים לא יועילו לו אלא עבודת ה' ית'. ולכן הקדים השבת שמורה עוה"ב, לומר, הטובה הצפונה לצדיקים היא הטובה האמיתית, והעוה"ז והעושר אין תכליתו אלא העוה"ב, ולכן ראוי למכור העוה"ז והעושר שבו ולקנות בו חיי העוה"ב ולכן תעשו נדבה (תולדות יצחק)

ספס

הקשו המפרשים דהול"ל תעשה מלאכה. ועוד כי עשיית המלאכה אין צורך להזכיר, מהראוי שיאמר ביום השביעי לא תעשה מלאכה (עייין אלשיך).

ונראה לפע"ד, כי הנה ידוע שהאדם אשר הוא מאמין כי (קידושין פ"ב) אין עניות מן האומנות ואין עשירות מן האומנות, אלא הכל לפי זכותו בהשגחת ה' יתברך, לאדם כזה נקל לו לשבות ביום השבת. אבל מי שאינו מאמין בזה, ומדמה בדעתו כוחי ועוצם ידי עושה את החיל, לאדם כזה קשה לשמור את השבת כראוי, כי יחשוב בלבבו, אם הייתי עושה גם היום מלאכה הייתי מרויח יותר.

וז"ש "ששת ימים תעשה מלאכה", כלומר, לא תעלה בדעתך כי אתה בעצמך עושה את המלאכה הזאת, (מלאכה היינו רכוש, כמו לעיל כ"ב ז' – "אם לא שלח ידו במלאכת רעהו") אבל דע כי כל ברכת מלאכתך היא מן ה' יתברך, ואין אתה שום גורם בזה, עשה אותם קהילה אחת כדי שיהיו כן כל ימות השנה. (כלי יקר)

הבערה. נכנס אל הבית מבלי לשאול רשות והתחיל להוכיח את מחללי השבת על רשעם. עמד בעל הבית כנגדו ושאל: וכי כך דרכו של יהודי תלמיד חכם, להתפרץ ולהיכנס בתוך בית חבירו פתאום? החזיר לו רבי יוסף חיים אף הוא בתמיחה: כלום דרכו של אדם להתעכב על עניני דרך ארץ ונימוס, בשעה שרואה אש בוערת בבית חברו....

"לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת"

רומז לאש המחלוקת ואש הכעס, שצריך האדם לזהר שלא לבער אותו עולמית, ומכ"ש ביום השבת קודש שאין בוער בו אש של גיהנם, והכועס בשבת או עושה מחלוקת ח"ו גורם להיות חמת הגיהנם בוער בו ב"מ. (זוה"ק עקידת יצחק – שלי"ה)

"השבת ויאמר"

ר"ת וס"ת תורה. שעיקר התורה בשבת, כשאדם פנוי מעסקיו. (לה, ג, ד)

(בעל הטורים)

וכמה צריך אדם לזהר מלאבד אפילו רגע א' בשבת מללמוד בו תורה, ובפרט למי שהוא עמוס בתלאות וטרוד בעסקיו כל ששת ימי המעשה, שהחיוב מוטל עליו בכפלי כפלים, כי עיקר עונג שבת הוא עסק התורה, כענין מ"ש כת הקודמים ע"ה "וקראת לשבת עונג" (ישעיה נ"ח י"ג) כי הקריאה, דהיינו הלימוד, זהו לשבת עונג, כי לא ניתנו שבתות וי"ט לישראל לבד לאכול ולשתות ולהניח הספר בקרן זוית, כי על זה תפוג תורה. (עץ חיים)

"כל נדיב לב ביאה את תרומתו" (לה, ה) כל נדיב לב יביא אותה את הנדיבות יחד עם התרומה. עליו להשקיע את כל רצונו בנדבה שהוא נותן. (שפת אמת)

"וכל חכם לב בכס יבוא ויעשו את כל אשר צוה ה'"

אומרים משמו של רבי ישראל בעל שם טוב: החכמה הגדולה שבכל החכמות היא שלא להיות חכם כל עיקר, אלא לפעול ולעשות "את כל אשר צוה ה'", מפני שכך ציוה האלקים, ובלא שום חכמה והתחכמות שבעולם.

"וכל חכם לב בכס יבוא ויעשו" (לה, ט)

החכמה הכי גדולה היא שנעשה מה שצוה ה'. (פרדס יוסף)

"כל איש אשר נשאו לבו וכל אשר נדבה רוחו"

שתי דרגות במתנדבים – אומר רבי חיים ו' עטר – האחד הוא המתנדב ברצון נפשו כפי יכולתו ומדת עשרו, מתוך הסכמה ונדיבות רוח, אך בהתאם לאפשרויותיו; השני הוא זה שנשאו לבו לתת יותר מכפי יכולתו, שלבו מתלקח בתבערת התשוקה לתרום למשכן ה', ואין בידו לצנן את התבערה כי אם בתתו צדקה מלוא חפניו. לכן הזכיר הכתוב את התואר "איש" רק אצל אשר נשאו לבו, כי מעלתו חשובה פי-כמה ממעלת מי שנדבה רוחו בלבד.

ואומר בעל ה"חתם סופר":

שתי מדות במתנדבים. אתה מוצא בהם מי שלבו הטוב מעורר אותו ליתן ולתרום, וכן לעומתו מתנדב אחר שהתרומה אינה לו לרצון, אלא נשמתו יש בה ניצוץ מנפש של צדיק והורגלה למתן צדקה, והיא שמכריחתו ליתן אף בניגוד לרצונו העצמי. זה שאומר הכתוב: "כל איש אשר נשאו לבו" – היא המדרגה הראשונה של נדיבות לב ורוח; "וכל אשר נדבה רוחו" – היא המדרגה השנייה, שהרוח והנשמה שבאדם מנדבת, אך לא הוא עצמו.

והקדוש ברוך הוא, בוחן לבות ויודע תעלומות, לפניו עלו לרצון רק אותן נדבות שהלב תרמן. "רחמנא לבא בעי". וכך מרומז בכתוב שלאחריו: "כל איש ואשה אשר נדב לבם אותם... הביאו בני ישראל נדבה לה'", פירושו: רק זו היתה תרומתה של כנסת ישראל של האומה בכללותה, כל האנשים והנשים שלבבם הטהור הרים תרומה, הם גופם היוו את תרומת האומה למקדש ה'...

"ויצאו כל עדת בני ישראל מלפני משה"

יובן עפ"י מ"ש ביומא נ"ג, וכן תלמיד הנפטר מרבו לא יחזיר פניו וילך אלא מצדד פניו והולך, כי הא דרבי אלעזר כד הוה מיפטר מיניה דרבי יוחנן. וזהו שרמו הכא, שהיו יוצאין מלפני משה, פניהם למשה ולא מאחוריהם. (תנופה חיים)

ופירש הכתוב כאן יותר מבכל מקום, משום דבכל מקום דיבר לפני תלמידים מקבלים תורה ממשה, ופשיטא שעשו כן, אבל כאן שדיבר עם כל עדת בני ישראל, להודיע שכולם נהגו בזה הכבוד והמעלה. (העמק דבר)

"ויבאו כל איש אשר נשאו לבו" (לה, כא)

על החכמים העושים במלאכה, ואמר כן, כי לא מצינו על המתנדבים נשיאות לב, אבל יזכיר בהם נדיבות. וטעם "אשר נשאו לבו לקרבה אל המלאכה", כי לא היה בהם שלמד את המלאכות האלה ממלמד, או מי שיאמן בהם ידיו כלל, אבל מצא בטבעו שידע לעשות כן, ויגבה לבו בדרכי ה' לבא לפני משה לאמר לו, אני אעשה כל אשר אדוני דובר. (רמב"ן)

ויסוד זה הוא הקדמה להצלחת כל בן ישיבה,

המתאש מכותו ומכשרונותיו הריהו מתרפה מתלמודו, והבוטח בכוחותיו ומאמין בעצמו שמשוגל הוא להתגדל בתורה עד מאוד, ומקיים בעצמו את הכתוב (דה"ב י"ז ר') "ויגבה לבו בדרכי ה'" הוא יתגבר ויתאזר בכח ויעלה ויצליח.

(שיחות מוסר מאמר כ"ו תשל"ב – יעין שם)

"וכל אשר נדבה רוחו אתו הביאו" (לה, כא)

הנה מדרך העולם כשמתעוררים לדבר מה הרי באותו רגע שהאדם מתלהב מקבל הוא על עצמו החלטות שונות, אך כאשר החלטותיו מגיעות לכלל "מעשה" ל"הביאו" – מתקיים החושים והאדם מתחיל לבחון את החלטתו עליה החליט ומנסה לפטור עצמו איך שהוא ממנה, ואמרה תורה שאצל בני ישראל בנדבת המשכן לא היה כן אלא "וכל אשר נדבה רוחו" – אותה הקבלה שקיבלו עליהם בני"י לתת בעת שמשה הקהילים וציווה אותם על מלאכת המשכן – "הביאו" ולא נסוגו מקבלתם והחלטתם להרמת התרומה למשכן. (נחל קדומים)

"ויבאו כל איש וגו' וכל אשר נדבה רוחו אותו הביאו את תרומת ה' וגו'" (לה, כא)

צריך ביאור כפל הדברים. ופי' מי שנדבה רוחו להביא איזה נדבה, אע"פ שלא היה לו, הזמין לו ה' שיוכל להביא. וזהו פי' "וכל אשר נדבה רוחו אותו", ר"ל מי שהיה ברצונו להתנדב "הביאו את תרומת ה'", ר"ל, עוזרו וסייעו בידו שיביא את תרומת ה', כדרך שאמרו חז"ל (יומא ל"ח): הבא לטהר מסייעין אותו, וק"ל.

(מהר"ל דיסקין עה"ת)

"ויבאו האנשים על הנשים" (לה, כב)

עם הנשים המתנדבות באו האנשים שלהם, להסכים בנדבה כדי שיקבלו הגבאין מהן, שאין מקבלים מן הנשים אלא דבר מועט, (ב"ק קי"ט). (ספורנו – תולדות יצחק)

נדיב אחד שהיה רגיל לשלוח סיוע להדפסת

ה"קהלות יעקב" נפטר, ורצתה אלמנתו להמשיך בזה, ושלחה למרן רבי יעקב ישראל קנייבסקי ז"ל ציק על סכום כסף.

ולא רצה מרן להשתמש בזה, שמא מעזבון בעלה הוא, וסבורה ששייך לה, ובאמת שייך ליורשים. עד שבמרן ז"ל שהכסף שלה כדן.

וכשכתב בספר "קהילות יעקב" ליקוטים ח"ו בתחילת הספר ששלחה סכום להדפסת הספר, ראה מן הצורך להודיע שבירר את הנ"ל, וז"ל שם: לאחר שנודע לי שהמשפחה באו בד"מ לעמק השוה והשלום, נשתלחה ג"כ תמיכה חשובה להדפסה מאלמנתו תח"י.

(פניני רבינו הקהלות יעקב)

"וכל אשה חכמת לב בידיה טו ווי, וכל הנשים כוי טו את העזים" (לה, כה, כו)

מה דבתכלת וארגמן כוי כתוב בלשון יחיד, וכאן כתיב לשון רבים. משום דאת העזים טו וגם נידות שטו על העזים וכדאמר בשבת (דף ע"ד: ודף צ"ט). והביאו רש"י עה"פ) ובעלי חיים אינם מקבלים טומאה. אבל בתכלת שמקבל טומאה טו רק טהורות, לכן אמר בלשון יחיד, שכל אשה טהורה טו תכלת וארגמן, ודו"ק. (משך חכמה)

"וכל הנשים אשר נשא לבן אותנה בחכמה טו את העזים" (לה, כו)

נ"ל בס"ד, דהנשים האלה, "נשא לבן אותנה בחכמה", שידעו והבינו, דמלאכת המשכן נעשית לתיקון האנשים בעבור העגל, אבל הם לא חטאו ואין צריך להם תיקון, דלכך ציוה ה' לתת מחצית השקל ולא שקל שלם, וכמ"ש רבינו מהר"ם אלשיך ז"ל בפרשת כי תשא עיי"ש. וידוע דמלאכת הטויה היא מיוחדת לנשים בלבד, כמ"ש הרמב"ם ז"ל בפרק כ"א מהלכות אישות (הלכה א) ע"פ "בידיה טווי", שהטויה היא מלאכה המיוחדת לנשים.

ולכן הוצרכו הנשים לטוות בידם לצורך המשכן, אך כדי לזכות האנשים שהם בעליהן במצוה זו של הטויה, נתחכמו לטוות השיער בעודו מחובר בעזים, והביאו את העזים אצל בעליהן, והם קצצו את הארוג ומסרוהו לגזברים, וכיון שהם קצצו את הארוג, נמצא מלאכה זו של הטויה נגמרה ע"י האנשים.

(עוד יוסף ח')

"טו את העזים" (לה, כו)

חכמה יתירה היתה בהן שמעל גבי העינים טוו (שבת צט) לכאורה מהי החכמה היתרה בזה אלא ודאי היו גם נשים בלתי טהורות וחשש שמא וטמאו המטוה ולכן טוו מעל העינים כל בעל חי אינו מקבל טומאה. (פנינים יקרים)

"והנשאים הביאו את אבני השוהם"

חסר יו"ד, לפי שנתעצלו בנדבת המשכן. (רש"י)
מכאן, מוכיח בעל "חידושי הרי"מ", שעיקר היהדות תלוי במדת הזריזות וההתלהבות לעבודת הבורא. שהרי הנשיאים, כיון שנתעצלו, חסרה בהם יו"ד (יודישקייט)...

"ויקהל משה"

למחרת יום הכפרים – רש"י
ולפי שמדריך העולם שביום כפור מבקשים מחילה זה מזה ולמחרתו חוזרים לסורם, ע"כ נאמר "ויקהל משה" – למחרת יום הכפרים,

"ולחורות נתן בלבוי"

ישנם חכמים רבים שחכמים לעצמם ואינם יכולים או אינם רוצים למסור חכמתם ולהורות לאחרים לכן אמרה תורה כי בצלאל ואהליאב חוננו בתכונה ובכשרון להורות חכמתם לאחרים. (אבן עזרא)

"וכל איש חכם לב"

חכמה בלי לב היא אין ואפס. (רבי אהרן מקרלין)

"ויעש בצלאל"

שאר כלי המשכן עשו אחר כך גם אחרים בבית ראשון ובבית שני וגם לעתיד אבל הארון שנגזז לא עשו אחר ארון בצלאל קיים לעולם ולכן נאמר רק אצל הארון ויעש בצלאל אבל ביתר הכלים לא נזכר שם בצלאל רק ויעש.

"אשר צוה ה' לאמר"

הרשב"ם בתשובותיו (תקפ"ב) אומר כי מצוה לפרסם שמותיהם של המתנדבים ממונם לדבר מצוה. וזהו שאמר הכתוב "אשר צוה ה' לאמר" – שאנ"פ שצדקה צריכה להיות בסתר בכל זאת בנדבה לדברים שבקדושה צוה ה' לאמר" – מצוה לספר ולפרסם. (פרדס יוסף)

"אלה פקודי המשכן משכן העדות"

רמזו למקדש שנתמשכן בשני חורבנין על עוונותיהם של ישראל" (רש"י). ולכאורה איך מותר היה ליטול את המשכן בתור משכון והלא אמרה תורה "לא יחבל רחיים ורכב כי נפש הוא חובלי" וכלום יש לך דבר שנפש ישראל תלויה בו יותר מן המקדש? ועכ"פ אל יהא זה גרוע ממלבוש העשוי להתכסות שאמרה תורה "עד בוא השמש תשיבנו לו"י? ברם, הרי אמרה שם תורה "במה ישכב והיה כי יצעק אלי ושמעתי" – כיון שבע"ח מרגיש כל כך חסרון בהעדר המשכון והוא צועק מעומק ליבו יש להחזירה לו. ובכן יושב הקב"ה ומצפה שירגישו בנ"י כל כך בחסרונו של ביהמ"ק עד שיצעקו מעומק נשמתם. ומיד ישיבהו להם. (תולדות אדם)

"משכן העדות"

(לח, כא)

המשכן עצמו העיד על כך שהדין והחשבון נכון ולא היתה כאן חלילה שום מעילה שכן אילו היה כאן אף צל ונדנדו של גניבה כי אז ודאי לא היתה השכינה שורה ולא היה משכן כלל שכן "אני ה' שונא גזל בעולה". (מלבי"ם)

"כל הזהב העשוי מלאכה וגו'"

(לח, כז)
האבן עזרא מתעכב על השאלה מדוע מסר משה דין וחשבון רק על הכסף ולא על הזהב. ובדרך אחרת נראה לומד משום שהכסף בא ממחצית השקל. שנתנו כל ישראל כמס חובה, והבין משה שבין כל ישראל ימצאו אי אלו אשר ידרשו חשבונות ויטילו חשדות, אבל הזהב הרי ניתן בתור נדבה, רק ע"י נדיבי הלב. וביניהם לא היה מקום לחשוש לחשדנים ולדורשי חשבונות. (אהבת יחונת)

הליכות והלכות

מדיני הלכות פסח

שואלים ודורשים בהלכות הפסח קודם לפסח 30 יום ולכן אנחנו מתחילים עכשיו דיני פסח שהלכותיו מרובות.

דיני בדיקת חמץ

מן התורה היה מספיק שיבטל החמץ או לחילופין שיבדוק ויבער, וחכמים חייבו לעשות שניהם גם לבדוק ולחפש וגם לבטל. לפני הבדיקה עם הנר צריך לנקות בביתו כל המקומות שרגיל להכניס בהם חמץ כל השנה ולמרות שניקה חייב לבדוק בליל י"ד בניסן עם נר. המקומות החייבים בבדיקה הם: ארונות המטבח והארונות שבבית כולל ארונות הבגדים והמגירות, וכן הכיסים של הבגדים צריכים נקיון, תיקי האוכל ותיקי היד שרגילים לקחת בהם חמץ, המרפסות, המחשוף, הבייסמנט, הגרז' וכן הרכוש המשותף עם השכנים כמו חדר מדרגות והחצר האחורית. בחצר האחורית יבדוק רק אם יודע שיש שם חמץ, אבל אם מסופק, סומך שהציפורים אכלו אותו. גם המכונית צריכה בבדיקה בליל י"ד. בשעת הבדיקה ינער את כיסוי הבגדים שלובש אז.

בית הכנסת חייב בבדיקה עם נר ולא יברכו אלא הבודק יברך בביתו ויכוון על בית הכנסת.

המשרדים צריכים בבדיקה בליל י"ד (ואם לא יהיה שם באותו זמן - יבדוק לילה קודם). וכן התלמידים צריכים לבדוק בחדרי הפנימיה לילה לפני צאתם לחופש.

מי שנוסע **לבית מלון** לחג הפסח, ראוי לציין שאין זה פטור אותו מחיוב הנקיון והבדיקה אם אינו מוכר את החמץ. אולם אם מוכר את החמץ **בכל הבית** אז אפילו אם יהיה בביתו בליל בדיקת החמץ, פטור מבדיקה (ויש מחמירים ומחייבים). וטוב שישאיר חדר אחד לקיים מצוות הבדיקה ושאר הבית יסמוך על המכירה.

לגבי בית המלון אם מגיע בליל י"ד חייב **לבדוק** באותו החדר, ואם הגיע ביום י"ד בבקר ובדוק כבר את החדר אז פטור. אם לא בדקו החדר יבדוק אפילו ביום י"ד, שמי שיצא שם לפניו הפקיר כל חמצו ומי שנכנס לשם זוכה בזה.

נוהגים לפזר 10 חתיכות חמץ בבית לפני הבדיקה בכדי שהבודק ימצאם בבדיקה. וטעם הדבר, שחוששים לשיטות שאם לא מצא כלום ברכתו לבטלה. ויש טעם נוסף לפי

הסוד על פי דבר האר"י ז"ל. ואותם פתיתים ראוי שיהיו קטנים מכזית, וגם יעטפם בנייר או ניילון. ואם חפש ולא מצא את כולם יסמוך על ביטול חמץ שכולל את הפתיתים הללו. (עצה טובה - לרשום על נייר את המקומות שהניחו בהם את הפתיתים).

זמן הבדיקה מיד בצאת הכוכבים ולא יתעכב, ואפילו אם יש לו שיעור קבוע לא יתחיל עד שיבדוק.

את הבדיקה יש לעשות עם נר רגיל ולא עם אבוקה (כעין נר הבדלה) ולגבי פנס חשמלי נחלקו הפוסקים ולכן במקומות שקשה לקחת נר כגון מכונית יקח פנס אבל את תחילת בדיקתו יבדוק עם נר יחיד.

את הבדיקה יתחיל במקום שיש חיוב ברור כגון: במטבח ובחדר האוכל ואח"כ ימשך לבדוק את שאר הבית ובמקומות הנוספים. אין לדבר בשעת הבדיקה.

דיני ברכת האילנות

החל מראש חודש ניסן מברכין ברכת האילנות. את הברכה אומרים אם ישנם לפחות שני עצי פרי (עדיף משני מינים) מלבליים עם פרחים. ואם נפלו הפרחים ויש כבר פירות - אין מברכים. ויש ענין להדר לצאת חוץ לעיר לברכה זו אך אין זה מעכב, וכן יש הידור מצוה לאומרם במנין.

אין לברך ברכה זו בשבת וביום טוב. לפי דעת הספרדים מברכים ברכה זו רק בחודש ניסן, אך לפי דעת המשנה ברורה אפשר גם בחודש אייר.

דיני מכירת חמץ

המשאיר חמץ בביתו בפסח (ואינו מוכר) עובר על איסור תורה ואפילו אם הניחו בארון ולא נגע בו. אבל אם זה אינו חמץ שלו, כגון שמכר לגוי מותר. דרך המכירה בימינו היא לתת לרב שטר יפוי כח והרב יבצע את המכירה במרוכז. הגוי ישלם דמי קדימה והשאר נשאר כחוב המוטל עליו.

לאחר הפסח אם הגוי אינו משלם את החוב, אנחנו לוקחים את החמץ כפרעון החוב (ולא כעיסקה מבוטלת).

חמץ שנמכר לגוי יש להניח בבית במקום סגור ואין לגעת בו כלל בכל ימי חג הפסח. (משתדלים להשכיר לגוי גם את המקומות בהם נמצא החמץ - הרב עושה זאת). יש להקפיד לחמך את החמץ לפי המקום בארץ בו הוא נמצא, שהרי הפסח בארץ מסתיים לפני הפסח בארה"ב, ואיסור החמץ מתחיל כאן בארה"ב לאחר איסור החמץ בארץ ישראל. אדם הנוסע לארץ הקודש או בא ממנה, צריך שאלת רב בזה.

יש מחמירים ואינם מוכרים חמץ גמור אף שמון הדין מותר כל חמץ במכירה. קיימת מחלוקת הפוסקים על אפשרות מכירת חמץ של אדם אחר, בלי רשותו של המוכר, כיון שהוא שמו בזה ורוב הפוסקים אוסרים אולם יש מתירים זאת.

כלי חמץ אין צורך למכור, רק לשפשפם ולנקות היטב ולהצניעם. **ואם מכר צריך לטבול הכלי במקווה ללא ברכה.**

תפילין ל"ג ומזוזות
הגיע מלאי חדש של תפילין ומזוזות
מוחדרים להזמנות ניתן להתקשר
845.352.7474

Time Out for Values

E-mail info@tovnet.com

FOR THE FURTHERANCE OF JEWISH AWARENESS WORLDWIDE

16 Dolson Rd * Monsey * N.Y. * 10952 * TEL(845)352-7474 * FAX(845)352-7517

MONSEY	QUEENS	BROOKLYN	STATEN ISLAND	MIAMI	ISRAEL	ISRAEL	MEXICO
ישיבה וכולל 11 Calvert Drive משרד ראשי 16 Dolson Road T: 845-352-7474 F: 845-352-7517	בית מדרש וכולל בקר וערב 68-58 147 St. Flushing T: 718-263-6655 F: 718-268-4739	1950 E. 7 St.	בית מדרש וכולל בקר וערב 5 Oakville Street 718-761-9913	שיעורים והרצאות 305-502-3876	בית מדרש וכולל "לקח טוב" רח' שאול המלך 40 סנהדריה 02-586-7469 לאברכים תלמידי המרים מופלגים ירושלים	בחסות ביהכ"נ "היכל אליהו" 972-3-504-4276	כולל ישיבה ומדרשה לנשים Tecamachalco Mexico City T: 525-55589 8756 F: 525-55589-9101

המעוניינים לזכות ביום לימוד או יותר בכלל וישיבת לקח טוב
הלומדים בעמל וביגיעה ובחתימה עצומה לרפואה, להצלחה, לפרנסה טובה, ולזרע של קיימא, לזיווג הגון, לחזרה בתשובה, לעילוי נשמה.
נא לפנות בהקדם למשרד האגודה עם שמותם ושם אימם. תזכר למצוות. 845.352.7474

מעשה חכמים

כל יום מחדש הייתי מופתע למראה סבר-הפנים החייכני שהראה לי השכן ושומר המצוות!

ת"ח אחד שיגר לנו מכתב שבו הוא מספר שאחד מחבריו, שהוא בעל תשובה, העיד במפורש שאת הצעד הראשון אל עולם התורה הוא עשה בשל אותו שכן חרדי בחדר המדרגות שמעולם לא וויתר על הזכות הזו לומר לו שלום בפנים מאירות.

החבר שהתגורר בעיר חיפה סיפר לי, כך כותב מיודענו, שהיהודי החרדי התגורר בקומה העליונה, והיה היחיד מבין כל דיירי הבניין ששמר מצוות. הפגישה הקבועה שלי איתו, היתה, בעת שהוא חזר מהתפילה בבית הכנסת, ואני יצאתי לעבודה. כל יום מחדש הייתי מופתע למראה סבר הפנים החייכני שהראה לי השכן החרדי.

אמירת השלום שלו, שבתה אותי בקסמיה, כיוון ששמתי לב גם לעובדה שכל השכנים לא האירו לי מעולם את פניהם, ולא אמרו לי שלום. כל השכנים מהקומה שלי, ואלה שהתגוררו יותר קרוב לדירתי, לא הוציאו מפיהם מעולם את המילה שלום, ולא חייכו לעברי. רק הוא.

יום אחד החיליתי להרהר בלבי, הרי יש דברים בגו! ברור שאדם המתנהג בצורה זו מדי יום ביומו, ניחון בעושר פנימי עצום, המאפשר לו להשפיע את שפעת-העושר הזה גם על אחרים, וללחלח גם אותם בשמחה האמיתית המקיפה אותו.

ברבות הימים הגעתי למסקנה חד-משמעית, שאם חפץ בחיים אנוכי, בחיים אמיתיים, עלי לחזור בתשובה. וכך עשיתי. כוחה של מילה אחת.

נעשה חשבון: כמה עלה לאותו יהודי חרדי לומר שלום מדי בוקר בבוקרו? האם הוא

הילולא דצדיקיא

יום שלישי	יום שני	יום ראשון	יום שבת	יום שישי	יום חמישי	יום רביעי
א ג' ניסן ראש החדש נדב ואביו בני אהרון הכהן שקיעה 6:08	כט אדר רבי מאיר ועקיבין רבה של מבריה רבי אברהם שאג	כה אדר רבי מרדכי חברוני ר"מ ישיבת חברון רבי שמואל הלוי קליין מח"ס מחצית השקל	כז אדר רבי שלמה אלישוב בעל הלשם רבי חיים סינואני מח"ס מקום מקדש	כו אדר עובדיה הנביא	כה אדר רבי יצחק אביהצירא בבא האקן	כד אדר רבי אליהו הכהן מח"ס שבט מוסר שקיעה 6:00

זכות הצדיקים תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

נא לא לעיין בגליון בעת התפילה